

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

3. De bonitate & jucunditate charitatis fraternæ. Thema. Ecce quàm bonum, & quàm jucundum, habitare fratres in unum. Psal. 132.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO III.

De bonitate & jucunditate charitatis fraternæ.

T H E M A.

Ecce quàm bonum & quàm jucundum habitare fratres in unum. Pſal. 132. 1.

Vel ex Regula.

Salmum hunc, Sanctimoniã & Doctrinã eminentissimũ Cardinalis Bellarminus, à Regio Vate compositum eo fine arbitrat, ut à Judæis ex captivitate reversis, & reedificatã Urbe ac templo, in unum populum, absque schismate, coadunatis decantaretur: aspiciant enim sese, coram arca reposita; sibi congratulabantur & præ lætitiæ ac suavitate applaudebant, dedicationis templi festum celebrantes. Sanctus verò Hilarius unã cum aliis, psalmum istum fidelibus omnibus Christianis accommodatum autumat: quid enim melius & jucundius, quàm Provincias, Urbes, familias, Domos, Domũumque personas, fratrem

cum fratre, Parentes cum liberis, uxores cum viris sincerã charitate inter se unita contueri? At S. Augustinus & S. Hieronymus, dictum psalmi versiculum, religiosiis domiciliis ac personis convenientiis adaptant: *Ecce quàm bonum, & quàm jucundum habitare fratres in unum.* Quinam enim magis cohabitant in unum, quàm Religiosi: quibus una & eadem domus; una mensa; una vestis, unum nomen; una regula; unus Fundator & Parens, unus Prælatus; unus & idem amicus, & hostis, ac denique unus, idemque finis ac scopus?

Quàm igitur bona ac jucunda sit illa Religiosorum simul viventium unio charitatis, in præsentem perpendemus.

I. *Ecce quàm bonum.* Reperiuntur aliqua, quæ sunt bona, ac non jucunda: ut labor pœnitentiæ: aliqua

I. Fratrum charitatis bonitas.

Z z 2 suat

sunt jucunda, sed non bona, ut voluptas peccati: Verum in concordia & pace fratrum simul habitantium, bina illa reperiuntur conjuncta: *Ecce quam bonum & quam jucundum habitare fratres in unum*: nam virtus unita major est fortiorque, ac melius custoditur; quod pertinet ad utilitatem: & ubi per charitatem multi sunt cor unum & anima una, unusquisque gaudet de bono alieno, non minus quam de proprio, quod pertinet ad jucunditatem. Sed examinemus primo loco *bonum* seu utile, ac simul honestum, quae hic connexa cernimus.

1. *Ecce quam bonum*, quam honestum, quam utile, fratres habitare in unum & sinceram uniri charitate. Primum bonum hinc resultans est, quod tales Fratres Religiosi templum sint Dei, in quo per charitatem habitat. Testatur id dilectus JESU Discipulus Joannes c. 4. 16. *Deus charitas est & qui manet in charitate, in Deo manet & Deus in eo*. Manet in Deo, tanquam amans in amato; & vicissim Deus manet in eo tanquam in dilecto, tanquam in gratissimo palatio, tanquam in ornatissimo templo. *Vos enim estis*, inquit Apostolus 2. Corinth. 6. 16. *templum Dei vivi: sicut dicit Deus, quoniam habitabo in illis. Et Corinth. 3. 16. Nescitis quia templum Dei estis; & Spiritus Dei habitat in vobis*. Sed non habitat Spiritus Dei in ullo, qui caret charitate: *templum enim Dei sanctum est, quod estis vos*. L. c. 17. *Quoniam autem sanctitas sine charitate? Spiritus sanctus in Pentecoste capitibus Apostolorum insidens, cum illis se*

unibat, & omnes sibi invicem conjungebat, tanquam si omnium anima foret; illos animans, movens, & corroborans: ad eos autem venit atque in illis seu templo suo habitavit, totam domum implens: quia erant omnes pariter, quodammodo, unanimiter, in eodem loco. Nunquam ad eos venturus, si odium, inimicitiasque mutuis discedissent.

2. *Ecce quam bonum fratres habitare in unum*. Alterum bonum est Deum non solum manere in nobis, sed eos etiam manere in eo: *In Deo manet & Deus in eo*. Ubi enim fratres Religiosi charitate conjuncti sunt, cum Deo quoque uniti connexique existunt; adeoque S. Cyprianus in Epist. de unitate Ecclesiae docet: justos ac claritate praeditos, *habere unionem cum Deo, ut radios cum sole, rivulos cum fonte, ramos cum radice*. Radii inter se & cum sole uniti rutilant, separati intereunt: rivuli cum fonte & inter se uniti jugiter scaturiunt, agros & campos fecundant, sejuncti exsiccantur & deficiunt: rami inter se & cum radice connexi, flores, fructusque proferunt, praesens exarescunt. Ita pariter fratres habitantes in unum, boni exempli radios longe lateque dispersunt; & virtutum omnium flores ac fructus producant.

3. *Ecce quam bonum*. Tertium bonum quod charitas fraterna adfert, est cumulus omnium bonorum: *Charitas enim ut scribit D. Augustinus serm. de S. Stephano est omnium fons & origo bonorum; minime egregium & via*

qua ducit ad eorum. D. Thomas illud
 Jeremix c. 7. 7. Judais dictum: *Habi-
 bitabo vobiscum in loco isto, considerans,
 varios assignat modos, quibus Deus
 cum iustis habitat: 1. Per fidei constan-
 tantiam. 2. Per preceptorum obedi-
 entiam. 3. Per contemplationem. 4.
 Per fraternam charitatis concordiam:*
 ait enim Matth. c. 18. 20. *Ubi duo vel
 tres congregati fuerint in nomine meo, ibi
 sum in medio eorum.* Si igitur talis tau-
 talisque Dominus habitat in nobis, &
 sic in medio nostrum; Quid à tali Do-
 milia incola sperandum non erit? Aut
 quid mali, adversique accidere nobis
 poterit? Merito sanè de charitate
 dixerimus, quod Sapiens de Sapien-
 tia: *Venerunt mihi omnia bona pariter
 cum illa.*

At quænam illa? Recenset ea ex
 parte Basilii in: *Constit. Monast. c.
 19. Hac Fratrum, inquit, unio charita-
 tissimæ naturæ redintegratio, status inno-
 centiæ restitutio, vitæ Apostolica imita-
 tio, & Angelica vivendi ratio.* Deinde
 de religiosi in unum habitantibus &
 vitæ communionem, confociationem in-
 que amplexis bona & commoda plu-
 rima enumerat. *Hæc est, inquit, per-
 fectissima vitæ communio (& unio) à
 qua privata omni rei cuiusque est elimi-
 nata possessio: à qua omnis dissensio, per-
 turbatio & contentio abest: contraque
 diversa communia animi, mentes, cor-
 pora: communis Deus, communis salus,
 communia certamina, labores, præmia
 & corona. Ubi multi unus, & unus non
 solus, sed in pluribus: Deinde in hujus
 vitæ & unionis encomia prorumpit;
 cum ait: *Quid hæc conjunctione, uni-**

rate & necessitudine aptius excogitari?
*Quid mutuâ inter se morum, animo-
 rumque contemperations gratiosius fin-
 gi queat? Homines ex diversis nationi-
 bus & regionibus profectos, per exactam
 morum & disciplina similitudinem, ad eò
 in unum veluti coaluisse, ut in pluribus
 corporibus, unus modo esse animus vi-
 deatur; vicissimque plura corpora,
 mentis unius instrumenta cernantur.*
 Hactenus Basilii.

4. *Ecce quæ bonum.* Quartum bo-
 num ex unione charitatis fraternæ
 profuens est, quod sit signum æternæ
 prædestinationis & electionis ad glo-
 riam cœlestem: & quidem certum ac
 securum: testatur id S. Evangelista
 Joannes in Epist. 1. c. 3. v. 14. *Nos
 scimus, quia translatus sumus de morte
 ad vitam, quia diligimus Fratres.* Nos
 scimus, nos certi, securique sumus; hoc
 enim signum est infallibile, veluti ex
 adverso, odium, inimicitia, rancor
 & hujusmodi capitalia vitia, certum
 reprobationis æternæ præbent iudi-
 cium: nam *qui non diligit, manet in
 morte,* ait idem S. Joannes L. c.

5. *Ecce quæ bonum.* Quintum bo-
 num, prædicta confirmans, est, quod
 charitatis fraternæ unio, sit nota &
 character filiorum Dei. Teste Veritate
 æterna Matth. c. 5. 9. *Beati pacifici, quo-
 niam filii Dei vocabuntur.* Et Epist. 1.
 Joann. c. 3. 10. *In hoc manifesti sunt
 filii Dei & filii diaboli: omnis qui non
 est iustus, non est ex Deo, & qui non di-
 ligit fratrem suum. Quoniam hæc est
 annuntiatio, quam audistis ab initio, ut
 diligatis alteruterum.* Deinde est tesse-
 ra & signum distinctivum Discipulo-
 rum

rum Christi: ut defertè asseverat idem Dominus Joan. 13. 35. *In hoc cognoscet omnes quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.*

Verè igitur bonum, & multiplex bonum est, Fratres Religiosos inter se charitatis & pacis funiculis colligatos degere, & unitatem fovere. Tales enim templum vivum Dei existunt; in quo Deus manet, & ipsi in Deo: tanquam radii in sole, tanquam rivuli in fonte, tanquam rami in radice: locupletantur omni bonorum genere, prædestinationis felicis arrham, notam filiorum Dei, & Christi discipulatus signum manifestum circumferunt.

II.
Charitatis
fraternæ
jucundi-
tas.

II. *Ecce quam bonum & quam jucundum habitare fratres in unum.* L. c. Neque enim magnam duntaxat utilitatem parit hæc Fratrum concordia, sed ingentem quoque jucunditatem affert. *Ecce quam jucundum!* S. Hieronymus cum Hebræis, vertit: *Quam decorum.* Chaldaus: *quam dulce.* Syrus: *quam pulchrum.* Septuaginta Interpretes: *quam delectabile & jucundum.* Quibusnam verò hæc Fratrum unanimis cohabitatio jucunda accidit? Responsio in promptu est: scilicet, Deo, Angelis, Superioribus, atque ipsis potissimum Fratribus.

1. Fraternalis charitas, jucunda ac grata est Deo. O. M. In quo enim Deus pacis delectabitur magis, quam in cordibus pacatis? Deus charitas est: in quo autem charitas jucundabitur magis; quam in animis charitate conjunctis? Deus unus & unitas est; in quo unitas magis recreabitur, quam in Fratribus dilectione unitis? Simi-

lis, simili gaudet: & similitudo est mater amoris. Confirmat hoc proprium Spiritus sanctus Eccli. c. 25. 1. *In tribus, inquit, placitum est spiritui meo, quæ sunt probata coram Deo & hominibus: concordia Fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier bene consentientes.* In his ergo Deus ratione singulari complacet sibi; in his tanquam in horto voluptatis se recreat & oblectat.

2. Fraternalis concordia, Angelis jucunditatem & delectationem affert: quemadmodum enim ipsi in celo, summâ charitate sunt conjuncti; & unus quodammodo spiritus, una mens, una voluntas; ita nos in unitate charitatis, sibi similes videre gaudent. Præclarâ id stabilit & ostendit sententiâ S. Bernardus serm. in festo S. Michaelis. *Sunt plurima, quæ eii (Angelis) placent; & quæ in nobis invenire delectat: ut est, sobrietas, castitas, paupertas voluntaria, &c. Atamen ipsi omnia hæc, unitatem & pacem a nobis exigunt Angeli pacis. E contra veritabilis aquæ offensa, & ad indignationem provocat eos, quomodo dissensio & scandala. Addit deinde idem Mellifluus Doctor. Nunquid diligemus illis propter naturam spirituales similitudinem, si invenimur nos diligere humanam naturam nostram consortes? Imò verò ex eis, quæ inter nos sunt, contentiosus, carnales nos magis, quam spirituales esse constitit? Denique nunquid Angeli diligunt nos propter seipso, & futuram de nobis, civitatis suæ resurrectionem; si (quod absit) nunquam solo uniri, coadificari eis possunt, de-*

fructu gloriæ charitatis? Quomodo
herabunt reedificandos de nobis, perpe-
tuo civitatis illius muros, si cognoverint,
viderint, nos non lapides esse vivos, qui
possunt invicem coherere; sed magis pal-
lorem, quem projecit ventus à facie ter-
re: quem susus verbi status in turbinem
agit, & suspensionis in justis levissima
aura dispergat?

3. Fraterna dilectio plurimum Præ-
latis ac Præfides recreat: sicut enim
in seculo parentibus carnalibus, fra-
trum concordia amena est & jucun-
da; ita in religione Superioribus ac Pa-
tribus Spiritualibus, mirè grata &
delectabilis accidit. Quod unice desi-
derabat Apostolus ad Philip. c. 2. 2.
Impletur inquit, gaudium meum, ut
idem sapiatis; eandem charitatem ha-
beatis, unanimes, id ipsam sentientes: ni-
hil per contentionem; nihil per inanem
gloriam; humilitate superiores sibi in-
vicem arbitantes: non qua sua sunt
sibi querentes; sed qua aliorum.
Idem gaudium expetebat, percipies-
batque in fratribus suis maximam cha-
ritate conjunctis, laudatus ante S. Ab-
bas Bernardus, non sine animi jucun-
datione interrogans serm. 2. festo
S. Michaelis: *Qua enim est spes nostra
& gaudium nostrum & corona gloria?
Nonne unitas & unanimitas vestra, in
qua gaudeo vos inveniri fraternitatis a-
matore, & ante omnia mutuum in vo-
bismetipsis, charitatem habentes; quod
est vinculum perfectionis. In hoc enim
cognoscunt omnes, etiam Angeli sancti,
quod Christi estis discipuli, si dilectionem
habueritis ad invicem.*

4. Denique ipsis etiam Fratribus

maximum ac suavissimum gaudium
creat concordia: Ecce quam jucundum
habitare fratres in unum. Iste versus, ait
S. Augustinus hic, tuba fuit, innume-
rabiles convocans, atque ad vitam
cœnobiticam invitans: ista verba psal-
terii, iste dulcis sonus, ista suavis melodia,
tam in cantico, quam in intellectu, mona-
stera peperit: ad hunc sonum excitati
sunt Fratres, qui habitare in unum cœ-
perunt. Unde enim oritur gaudium &
læticia, nisi ex charitate; unde suavi-
tas & dulcedo nisi ex mutua dilectio-
ne. Proinde rectè idem S. Augustinus
tract. 87, in Joan. ait: *S. Paulus cum
commendare vellet fructus spiritus, à
capite hoc posuit: Fructus, inquit, spiri-
tus, charitas est; ac deinde cætera, tan-
quam ex illo capite exorta contextit;
qua sunt, gaudium, pax, longanimitas,
benignitas, bonitas. Charitas igitur in-
star arboris est, ex qua fructus dulcis-
simus gaudii & pacis nascitur. Quid
enim obsecro jucundius, quid amœ-
nitas, quid dulcius, quam mutua fra-
trum sincerè & sanctè sese diligen-
tium conversatio, recreatio, confabu-
lacio, consolatio? Quæ melancholiam
dissipat, tristitiæ nebulas discutit, la-
borem levat, onus omne suave reddit.
Si itaque mœrorem depellere, si
laborem lenire, si morbi dolorem mi-
tigare aveas; ad charitatis delicias
confuge: Charitas enim cum lucro vo-
luptatem ingentem habet, laborem nul-
lum. Teste S. Chrysostomo serm.
33, in Epist. 1. ad Corinth. Si animum
studiis aut curis fessum relaxare cu-
pias, ad amicitiam charam, amicam-
que charitatem propera: Nihil aquè
oblecta-*

oblectaverit animum, quam amicitia fidelis. Seneca lib. de tranquill. animi c. 7. Si in adversis, in angustiis, in dubiis, in periculis, in ariditatibus & tentationum procellis solatium quaris; ad charitate conjunctos accurre, & invenes: *Amicus enim fidelis, est solatii portus.* inquit S. Gregorius Nazianzenus orat. 6. Verbo, *Frater, qui adjuvatur à Fratre, quasi civitas firma,* ac probe munita. Prov. c. 18. 19. In qua habitantes, se mutuis consiliis, auxiliis, solatiis adjuvant. Ubi Fratres in unum habitant, Collegium aut Domus voluptatis paradus est: ubi Fratres dissident animis, odiisque & averfionibus laborant, squalidus carcer est, & ergastulum jurgiorum, rixarum, adversitatis, mœroris, tædii, acerbitalis & amaritudinis: & paucis multa complectar; viva inferni imago.

Quapropter, Dilectissimi, quandoquidem unio & charitas mutua Fratrum, tanta bona parit; ante omnia mutua in nobismet ipsis charitatem teneamus, foveamus, augeamus & conservemus. Hæc enim nos moraliter velut membra compaginat: hæc unum quodammodo corpus, unum spiritum, & animam unam constat, & velut innocentiz statui optatissimo restituit. Hæc Deum in nobis, ac nos in Deo manere efficit, nosque in templum, in palatium ac domicilium ejus

consecrat. Hæc nos in filiorum Dei & discipulorum Christi dignitatem elevat: hæc in dubiis consilium, in necessitatibus opem & auxilium præbet, omniumque bonorum operum, mentorum ac coronarum participes reddit. Deinde quoniam charitas & unio fraterna, lætitiæ & jucunditatis copiosus fons est; eam vel in minimo habere refugiamus: hæc enim, ut videmus, Dominum Deum nostrum exhilarat & oblectat: hæc sanctos Angelos lætificat & recreat: hæc Superioribus ac Prælatibus gaudium & lætamen creat: hæc Fratribus omnibus & singulis, pacem & lætitiæ, recreationem & consolationem, omniumque molestiarum & difficultatum lenimen præstat: & quomodo discordia, ira, odium, averfio mutua animorum, turbas, contentiones, rixas, nullasque miseras & calamitates in Deum Religiosam invehit; sic charitas, pax, unio, & concordia, eam in portum solatii, in domum refugii, tranquillitatis & securitatis; in hortum & paradisum deliciarum, voluptatumque convertit. Habitemus ergo, tanquam Fratres germani, & longè amplius, in unum; indissolubili charitatis glutino connexi; exclusis omni, quod divisionem causare nata est: & omnibus prædictis bonis ac jucunditatibus abunde perfruemur.

